

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Roiko-Jokela, Tapio; Roiko-Jokela, Heikki

Title: Uhreja, häirintää ja häiritsijöitä huumorin ja kulttuurin esiripun takana : katsauksia urheilumaailmassa tapahtuvaan sukupuoleen perustuvaan häirintään

Year: 2020

Version: Published version

Copyright: © Kirjoittajat & Suomen urheiluhistoriallinen seura, 2020.

Rights: In Copyright

Rights url: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/?language=en>

Please cite the original version:

Roiko-Jokela, T., & Roiko-Jokela, H. (2020). Uhreja, häirintää ja häiritsijöitä huumorin ja kulttuurin esiripun takana : katsauksia urheilumaailmassa tapahtuvaan sukupuoleen perustuvaan häirintään. In H. Roiko-Jokela, & A. Holmila (Eds.), *Urheilun kriisejä (2019-2020)*, pp. 203-212). Suomen urheiluhistoriallinen seura. Suomen urheiluhistoriallisen seuran vuosikirja.

Tapio Roiko-Jokela & Heikki Roiko-Jokela

Uhreja, häirintää ja häiritsijöitä huumorin ja kulttuurin esiripun takana: Katsauksia urheilumaailmassa tapahtuvaan sukupuoleen perustuvaan häirintään

Urheilu ja häirintä

Urheilussa eri toimijat voivat joutua arvostelun kohteiksi. Esimerkiksi urheilujohtajien tarpeellisuus saatetaan kyseenalaistaa ja heitä pitää vain siipeilijöinä: he pyrkivät menestyksen hetkellä keräämään itselleen kunnian urheilijoiden suorituksista. Toisinaan kritiikki voi olla aiheellista, mutta se voi olla myös aiheetonta, jolloin kyse voi olla urheilujohtajien kokemasta häirinnästä.¹

Kuten yhteiskunnassa yleensäkin, urheilussa valtaa voidaan käyttää väärin. Esimerkkeinä vallan väärinkäytöstä voidaan mainita tapaukset, joissa valmentajat ja urheilujohtajat ovat hyväksikäyttäneet urheilijoita. Urheilulle seksuaalisen ja sukupuoleen perustuvan häirinnän kaltaiset ilmiöt eivät ole vieraita. Ongelmia on nostettu viime vuosina esille ja

reaktioina niihin on syntynyt kampanjoita (esimerkiksi Me Too ja Väestöliiton ”Et ole yksin” -kampanja).²

Jatkuva häirintä voi yksilötasolla johtaa henkiseen kriisiin oli kyse sitten seksuaalisesta tai sukupuoleen kohdistuvasta häirinnästä tai epäasiallisesta kritiikistä. Jopa vuosia jatkunut epäasiallinen kohtelu tai hyväksikäyttö jättää jälkensä, jota on vaikea ellei jopa mahdoton korjata. Median kautta on viime vuosina noussut julkisuuteen lukuisia esimerkkejä.

Urheilulla on omat ongelmansa, jotka kytkeytyvät häirinnän eri muotoihin. Medioille urheilumaailman häirintätapaukset tarjoavat aiheita kirjoituksiin, joilla on keskeinen rooli urheilumaailman häirintätapausten käsittelyssä. Mediat luovat suurelle yleisölle kuvaa urheilun ilmiöistä ja kasvattavat tietoisuutta niistä. Tiedon lisääntyminen puolestaan voi auttaa poistamaan seksuaalisen tai sukupuoleen perustuvan häirinnän kaltaisia ilmiöitä urheilusta. Millaisen kuvan mediat sitten luovat sukupuoleen perustuvasta häirinnästä urheilussa?

Mediat käyttävät termejä seksuaalinen häirintä ja sukupuoleen perustuva häirintä osittain rinnakkain. Kohdistamme tarkastelun median teksteissä osioihin, jotka koskevat sukupuoleen perustuvaa häirintää. Seksuaalinen häirintä on rajattu tässä tekstissä tarkastelun ulkopuolelle rajallisen sivumäärän takia.

Sukupuoleen perustuvaa häirintää on vastustettu muun muassa MeToo -kampanjassa.

”Hashtag #MeToo (digital text on RGB screen version 11)” Credit Wolfmann. License: Creative Commons Attribution-Share Alike 4.0 International (<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>). https://commons.wikimedia.org/wiki/File:MeToo_hashtag_digital_text_on_RGB_screen_2017-12-09_version_11.jpg

Teksti on jaettu viiteen osaan. Neljässä ensimmäisessä tarkastellaan medioiden kirjoituksia sukupuoleen perustuvasta häirinnästä urheilussa. Viidennessä häirintää tarkastellaan seuraavassa luvussa esitettävän sukupuolikäsityksen kautta. Tarkastelun kohteeksi asettuvat kysymykset, mitä sukupuoleen perustuva häirintä on, ketkä ovat sen kohteita ja toisaalta keitä häiritsijät ovat, millaisia häirinnän muotoja voidaan havaita ja miksi häirintää esiintyy urheilumaailmassa?

Sukupuoli ja sukupuoleen perustuva häirintä

Koska tarkastelun kohteena olevaan teemaan liittyy keskeisesti termi sukupuoli, on määriteltävä, mitä sillä tarkoitetaan. Ensinnäkin tekstissä sukupuoli ymmärretään analyysivälineenä: keinona tarkastella, miksi sukupuoleen perustuvaa häirintää tapahtuu urheilussa. Samalla termi tarjoaa käsitteellisen viitekehyksen, jonka ympärille tarkastelun tulokset voidaan sijoittaa. Toiseksi sukupuolta ei ymmärretä biologisena sukupuolena (vertaa englannin käsite *sex*), vaan se ymmärretään kulttuurisena ja sosiaalisena määrittelynä sekä yksilön kokemuksena omasta sukupuolestaan (vertaa englannin käsite *gender*).

Tarkasteltavana oleva sukupuoleen perustuva häirintä voidaan puolestaan määritellä Suomen lain avulla. Termillä tarkoitetaan henkilöön kohdistuvaa ei-toivottua käytöstä, joka perustuu sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun. Ollakseen sukupuoleen perustuvaa häirintää toiminnan tulee olla luonteeltaan ei-seksuaalista ja loukata tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti yksilön henkistä tai fyysistä koskemattomuutta. Lisäksi toiminnan on luotava uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri.³

Sukupuoleen perustuvan häirinnän uhri voi olla kuka vain...

Urheilumaailmassa tapahtuvan sukupuoleen perustuvaa häirinnän uhriksi voi joutua kuka tahansa. *Keskisuomalainen* ja *Iltasanomat* ovat kirjoit-

taneet, että suurin osa seksuaalista tai sukupuoleen perustuvaa häirintää kokeneista on naisia. Tärkeää on kuitenkin huomata, että vaikka enemmistö häirintää kokeneista on naisia, niin myös miehet ovat kokeneet häirintää. Sukupuoli ei siis takaa, ettei henkilöön voisi kohdistua sukupuoleen perustuvaa häirintää.⁴

Sukupuoliin liitetään sosiaalisia ja kulttuurillisia määritteitä, joista poikkeaminen voi aiheuttaa sukupuoleen perustuvaa häirintää. *Aamulehdessä* kirjoitetaan, että yksi sukupuoleen perustuvaa häirintää kohtavista ryhmistä on sukupuoltaan epätavallisesti ilmaisevat henkilöt. Jos häirinnän kohteena ovat sukupuoltaan poikkeavasti esittävät henkilöt, etenkin miehet korostuvat häirittyinä ryhmänä. Vastaavasti seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt ovat häirinnälle altis ryhmä.⁵

...mutta häiritsijä on yleensä tuttu auktoriteetti

Sukupuoleen perustuvan häirinnän toteuttaja voi uhrin tavoin vaihdella. *Keskisuomalaisessa* todetaan, että sukupuoleen perustuvaa häirintää edistäviä ajatusmalleja on aina urheilun johtoportaista lähtien. Urheilumailman kaikilla tasoilla on siis häirintää tukevia ajatusrakenteita. Häiritsijä ei kuitenkaan tavallisesti ole uhrille vieras. *Iltasanomat* on kirjoittanut, että häirinnän uhri tuntee häiritsijän usein ennestään: kyseessä on joukkue-toveri tai tuttu seuraorganisaatiosta. Myös *YLEn* kirjoituksesta nousee esille häiritsijän tuttuus, sillä häiritsijäksi esitetään auktoriteettiasemassa oleva henkilö ja todetaan häirinnän tapahtuvan usein sarjajoukkueissa.⁶

Moni-ilmeistä sukupuoleen perustuvaa häirintää...

Sukupuoleen perustuvalla häirinnällä ei voida nimetä yhtä ainoaa ilmiä. *Aamulehden* mukaan sukupuoleen perustuva häirintä voi tapahtua sanallisesti, sanattomasti tai fyysisesti. Esitetyt kategoriat liikkuvat yleisellä tasolla, joten ne antavat vain peruskäsityksen, mitä sukupuoleen perustuva häirintä voi pitää sisällään. Miten häirintä voi sitten ilmetä?⁷

Selkeitä sukupuoleen perustuvan häirinnän muotoja ovat vähättely sekä henkilöä että urheilulajia kohtaan, työttöly ja mielipiteen jättäminen huomiotta sukupuolen perusteella. Myös sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen homottelu sekä naisten ämmittely ja heidän valmennus- ja johtamistaitojensa kyseenalaistaminen ovat selkeästi sukupuoleen perustuvaa häirintää.⁸

Edellä esitetyt sukupuoleen perustuvan häirinnän muodot ovat verrattain helposti havaittavissa, sillä ne pitävät sisällään sanallista viestintää. Sanaton häirintä on kuitenkin vaikeammin havaittavissa. *Aamu-lehden* kirjoituksessa on nostettu esille tyttöjen ja poikien eriyttäminen urheiluseuroissa ilman varsinaisia harjoituksiin liittyviä perusteita. Toimintaa voidaan pitää sukupuoleen perustuvana häirintänä, koska ilman harjoitteluun liittyviä perusteita tehtynä se asettaa sukupuolet erilaiseen asemaan ja se voidaan kokea halventavana tai nöyryyttävänä.⁹

Myös urheiluun kohdistettujen resurssien jako voi olla yksi sukupuoleen perustuvan häirinnän muoto. *YLE*n mukaan naispallolijoilla ei ole samoja oikeuksia, luontaisetuja, lähtökohtia ja korvauksia kuin miehillä. Heidän resurssinsa, toimeentulonsa ja arvostuksensa ovat alisteisessa asemassa miehiin nähden. Epätasa-arvoista resurssien jakoa voidaan pitää sukupuolisena syrjintänä, mutta se on myös sukupuoleen perustuvaa häirintää: sukupuolille annetaan resursseja ja arvostusta eri tavoin, mikä voi luoda halventavaa, nöyryyttävää tai ahdistavaa ilmapiiriä.¹⁰

...lajikulttuurin ja huumorin kuoressa

Vaikka sukupuoleen perustuva häirintä on vakava ilmiö, ei siihen urheilumaailmassa aina suhtauduta vakavasti. Medioista voidaan havaita, että urheilussa häirintää on pyritty laittamaan huumorin piikkiin. *YLE* on kirjoittanut, että ”häirintä voidaan esimerkiksi hyväksyä pukukoppi-huumorina, vaikka se tuntuisi häiritystä pahalta.” Samanlainen näkemys esiintyy myös *Iltasanomien* ja *MTV:n* kirjoituksissa: homottelu ja ämmittely kuitataan vitsinä, joka kuuluu ikään, tai joukkueen sisäisenä vitsinä ja huumorina.¹¹

Häirintää on myös selitetty (laji)kulttuurillisena piirteenä. Ronskin kielenkäytön on *Aamulehden* mukaan katsottu olevan osan miehistä keskustelukulttuuria ja vastustajan psyykkaamista. Joskus puhekulttuurin katsotaan olevan myös lajisidonnaista. Esimerkiksi jalkapallo- ja jääkiekkokulttuuriin kytkeytyvän kommunikaation on arveltu olevan toisinaan rajua.¹²

***

Sukupuoleen perustuva häirintä ei katso sukupuolta, vaan se on yleismaailmallinen ilmiö urheilussa. Kun sukupuolta ajatellaan sosiaalisena ja kulttuurillisena määrittelynä, korostuu käsitteen tulkinnallisuus. Se, mitä pidetään miehisenä tai naisellisena, on määrittelyn tulosta. Voidaan-kin kysyä, ovatko sukupuoleen perustavan häirinnän uhreiksi joutuneet poikenneet heidän sukupuolelleen asetusta sosiaalisesta ja kulttuurillisesta normistosta? Onko heidän sukupuoleensa liitetty määritteitä, jotka asettavat vuorovaikutustilanteen eri osapuolille joitain ”määrättyjä” toimintatapoja?

Edellä on esitetty, että häirintää ovat kohdanneet sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöt sekä sukupuoltaan poikkeavasti ilmaisseet henkilöt. Jos sukupuolten roolit, ominaisuudet ja toimintatavat on määritelty sosiaalisesti ja kulttuurillisesti¹³ niin, etteivät sukupuoli- ja seksuaalivähemmistö sekä sukupuoltaan poikkeavasti ilmaisevat sovi niihin, voivat häirinnän syyt löytyä sukupuolen saamista määritteistä. Sukupuolilla on oletettu ilmiasunsa, josta poikkeaminen tarkoittaa erilaisuutta, jonka hyväksyminen ei ole automaatio.

Vastaavasti naisten kokemaa sukupuoleen perustuvaa häirintää voi selittää sosiaalisten ja kulttuurillisten sukupuolimääritteiden avulla. Miehiin liitetään puheessa helpommin aggressiivisuuden, voiman ja kilpailullisuuden kaltaisia urheiluun kytkeytyviä määritteitä kuin naisiin. Siksi voidaan esittää, että naisten kokema sukupuoleen perustuva häirintä urheilussa on seurausta laajemmista sukupuolia erottelevista määrittelyistä ja stereotyyppioista. Sukupuolten sosiaaliset ja kulttuurilliset määrittelyt eivät suosi naisten kytkeytymistä osaksi urheilumaailmaa, joten heitä saatetaan kohdella alentavasti.

Sukupuoleen liittyvät sosiaaliset ja kulttuuriset määrittelyt nousevat esille myös siinä, kuinka ronskikielen käyttö on liitetty miehiseen kes-

kustelukulttuuriin. Miehillä on määritelty erilainen puhekuulttuuri kuin naisilla. Koska urheiluun ja miehisyyteen liitetään samanlaisia määrittelyitä, urheilumaailma kuvastaa väistämättä miehisyyden sosiaalista ja kulttuurillisista määrittelyitä. Siksi urheilumaailma on sukupuolittunut, mikä voi johtaa sukupuoleen perustuvan häirinnän kaltaisiin ilmiöihin.

Voidaankin esittää, että urheilussa tapahtuva sukupuoleen perustuva häirintä ei ole ensisijaisesti naisten tai miesten erilaista kohtelua, vaan kyse on laajemmin sukupuolten erilaisesta sosiaalisesta ja kulttuurillisesta määrittelyistä. Sukupuoliin kytketään erilaisia ominaisuuksia, niille annetaan erilaisia tehtäviä ja sukupuolten odotetaan toimivan tietyllä tavalla. Toisaalta määrittelyistä poikkeaminen luo erilaisuutta, jota ei aina hyväksytä, ja johtaa häirintään ja toisaalta määrittelyt jakavat eri toimintasektoreita miehiin ja naisiin. Tällöin odotusten mukaan vääriä sektorilla toimiminen on odotusten vastaista ja voi aiheuttaa häirintää.

Urheilussa tapahtuvaa sukupuoleen perustuvaa häirintää ei tule ymmärtää vain urheilun ilmiönä, eikä siihen tule puuttua vain urheilun rakenteita muuttamalla. Ongelmaa on lähestyttävä laaja-alaisemmin koko yhteiskunnan tasolla vaikuttavien sukupuolten määrittelyiden kautta. Niin kauan kuin sukupuolille annetaan erilaisia sosiaalisia ja kulttuurillisia määrittelyitä, on sukupuoleen perustuvalla häirinnällä olemassa edellytyksiä.

Lähteet

- Aamulehti, Urheilu (Siiri Welling): ”Se tiedetään, että urheilussa syrjitään homotelemalla – tasa-arvolait poikivat tutkimuksen, kuinka yleistä urheilijoiden häirintä oikeasti on”, 7.4.2018. <https://www.aamulehti.fi/urheilu/se-tiedetaan-etta-urheilussa-syrjitaan-homotelemalla-tasa-arvolait-poikivat-tutkimuksen-kuinka-yleista-urheilijoiden-hairinta-oikeasti-on-200861583>, viitattu 18.2.2019.
- Finlex: 1329/2014, Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain muuttamisesta, 7 §, syrjinnän kieltö. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141329>, viitattu 19.2.2019.
- Iltalehti, Urheilu (Ville-Veikko Valta): ”Ahdistelua saunaillassa, tirkistelyä ja intiimialueiden koskettelua – näin Suomen maajoukkuepelaajat kertovat kokemastaan häirinnästä”, 9.10.2018. <https://www.iltalehti.fi/jalkapallo/a/acf0c5af-8075-4fdf-aeae-9aa8666b0a28>, viitattu 18.2.2019.
- Iltasanomat, Urheilu (Petri Seppä): ”’Persettäni ja mahaani on hiplailtu’ – seksuaalisen häirinnän uhriksi joutuneet suomalaisurheilijat kuvailivat kokemaansa”, 9.10.2018. <https://www.is.fi/muutlajit/art-2000005857766.html>, viitattu 18.2.2019.
- Iltasanomat, Urheilu (Jelena Leppänen): ”Urheiluliittojen naistyöntekijät kertovat kohtamastaan seksuaalisesta häirinnästä: ’Mieskollega veti juhlassa paitani ylös’”, 6.2.2018. <https://www.is.fi/muutlajit/art-2000005630858.html>, viitattu 18.2.2019.
- Keskisuomalainen (STT): ”Pukukopissa tirkistelyä ja intiimialueen esittelyä suihkussa – selvityksen mukaan noin joka kymmenes jalkapallon ja jääkiekon maajoukkuepelaaja on kokenut seksuaalista häirintää”, 8.10.2018. <https://www.ksml.fi/urheilu/Pukukopissa-tirkistely%C3%A4-ja-intiimialueen-esittely%C3%A4-suihkussa-%E2%80%93-selvityksen-mukaan-noin-joka-kymmenes-jalkapallon-ja-j%C3%A4kiekon-maajoukkuepelaaja-on-kokenut-seksuaalista-h%C3%A4irint%C3%A4/1267370>, viitattu 18.2.2019.
- Kokkonen, Jouko & Pyykkönen, Teijo (2011), Suomalainen urheilujohtaja. Itse asiasta kulttuurina. Liikuntatieteellisen Seuran Impulssi 24. Helsinki: Liikuntatieteellinen Seura.
- MTV, Urheilu (Ilari Savolainen): ”Häirintätutkimus paljasti karuja esimerkkejä jalkapallon ja jääkiekon maajoukkuepelaajilta – ’Muutamit tarinat pysäyttivät’”, 9.10.2018. <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/hairintatutkimus-paljasti-karuja-esimerkkeja-jalkapallon-ja-jaakiekon-maajoukkuepelaajilta-nannit-kovina-eteenpain/7107228#gs.4Plkgv5d>, viitattu 18.2.2019.
- MTV, Urheilu (Ilari Savolainen): ”Palloliitto-pomo häirintätapauksista: ’Varmaan on niin, että ei näistä paljoa puhuta’”, 8.10.2018. <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/palloliitto-pomo-hairintatapauksista-varmaan-on-niin-etta-ei-naista-paljoa-puhuta/7107028#gs.OPaauXge>, viitattu 18.2.2019.
- Roiko-Jokela, Heikki (13.2.2019), Johtajan tuulinen paikka. Suomalainen liikuntakulttuuri -luento.
- YLE, Urheilu (Kirsi Teiskonlahti & Simo Leinonen): ”Pelko ja tekijän valta-asema estävät pelaajia puhumasta häirinnästä urheilussa: ’Vain harvoja häirintätapauksia on pyritty ja kyetty ratkaisemaan’”, 8.10.2018. <https://yle.fi/urheilu/3-10446048>, viitattu 18.2.2019.

YLE, Urheilu (Tuulia Kössö): ”Suoritus kuin suoritus, oli se miehen tai naisen, eikä se ole ihan sama asia”, 22.10.2018. <https://yle.fi/urheilu/3-10465661>, viitattu 18.2.2019.

YLE, Urheilu (Kirsi Teiskonlahti): ”Valitettavasti paljon on niitä, jotka ovat lopettaneet pelaajauransa häirinnän takia – tutkimuspäällikkö vaatii pelisääntöjä ilmiön kitkemiseksi”, 8.10.2018. <https://yle.fi/urheilu/3-10446524>, viitattu 18.2.2019.

Lähdeviitteet

- 1 Kokkonen & Pyykkönen 2011, 7; Roiko-Jokela, Heikki (2019), Johtajan tuulinen paikka, Suomalainen liikuntakulttuuri -luento. Urheilujohtajuudesta ks. tark. Kokkonen & Pyykkönen 2011, passim.
- 2 Roiko-Jokela, Heikki (2019), Johtajan tuulinen paikka, Suomalainen liikuntakulttuuri -luento.
- 3 Finlex: 1329/2014, Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain muuttamisesta, 7 § syrjinnän kieltö.
- 4 Iltasanomat, Urheilu (Petri Seppä): ”Persettäni ja mahaani on hiplailtu’ – seksuaalisen häirinnän uhriksi joutuneet suomalaisurheilijat kuvailivat kokemaansa”, 9.10.2018; Keski-suomalainen (STT): ”Pukukopissa tirkistelyä ja intiimialueen esittelyä suihkussa – selvityksen mukaan noin joka kymmenes jalkapallon ja jääkiekon maajoukkuepelaaja on kokenut seksuaalista häirintää”, 8.10.2018.
- 5 Aamulehti, Urheilu (Siiri Welling): ”Se tiedetään, että urheilussa syrjitään homotelemla – tasa-arvolait poikivat tutkimuksen, kuinka yleistä urheilijoiden häirintä oikeasti on”, 7.4.2018.
- 6 Iltasanomat, Urheilu (Petri Seppä): ”Persettäni ja mahaani on hiplailtu’ – seksuaalisen häirinnän uhriksi joutuneet suomalaisurheilijat kuvailivat kokemaansa”, 9.10.2018; Keski-suomalainen (STT): ”Pukukopissa tirkistelyä ja intiimialueen esittelyä suihkussa – selvityksen mukaan noin joka kymmenes jalkapallon ja jääkiekon maajoukkuepelaaja on kokenut seksuaalista häirintää”, 8.10.2018; YLE, Urheilu (Kirsi Teiskonlahti & Simo Leinonen): ”Pelko ja tekijän valta-asema estävät pelaajia puhumasta häirinnästä urheilussa: ”Vain harvoja häirintätapauksia on pyritty ja kyetty ratkaisemaan”, 8.10.2018.
- 7 Aamulehti, Urheilu (Siiri Welling): ”Se tiedetään, että urheilussa syrjitään homotelemla – tasa-arvolait poikivat tutkimuksen, kuinka yleistä urheilijoiden häirintä oikeasti on”, 7.4.2018.
- 8 Aamulehti, Urheilu (Siiri Welling): ”Se tiedetään, että urheilussa syrjitään homotelemla – tasa-arvolait poikivat tutkimuksen, kuinka yleistä urheilijoiden häirintä oikeasti on”, 7.4.2018; Iltalehti, Urheilu (Ville-Veikko Valta): ”Ahdistelua saunaillassa, tirkistelyä ja intiimialueiden koskettelua – näin Suomen maajoukkuepelaajat kertovat kokemastaan häirinnästä”, 9.10.2018; Iltasanomat, Urheilu (Petri Seppä): ”Persettäni ja mahaani on hiplailtu’ – seksuaalisen häirinnän uhriksi joutuneet suomalaisurheilijat kuvailivat kokemaansa”, 9.10.2018; Iltasanomat, Urheilu (Jelena Leppänen): ”Urheiluliittojen naistyöntekijät kertovat kohtaamastaan seksuaalisesta häirinnästä: ”Mieskollega veti juhlissa paitani ylös”, 6.2.2018; Keski-suomalainen (STT): ”Pukukopissa tirkistelyä ja intiimialueen esittelyä suihkussa – selvityksen mukaan noin joka kymmenes jalkapallon ja jääkiekon maajoukkuepelaaja on kokenut seksuaalista häirintää”, 8.10.2018.

- 9 Aamulehti, Urheilu (Siiri Welling): "Se tiedetään, että urheilussa syrjitään homottelemalla – tasa-arvolait poikivat tutkimuksen, kuinka yleistä urheilijoiden häirintä oikeasti on", 7.4.2018.
- 10 YLE, Urheilu (Tuulia Kössö): "'Suoritus kuin suoritus, oli se miehen tai naisen, eikä se ole ihan sama asia'", 22.10.2018.
- 11 Iltasanomat, Urheilu (Petri Seppä): "'Persettäni ja mahaani on hiplailtu' – seksuaalisen häirinnän uhriksi joutuneet suomalaisurheilijat kuvailivat kokemaansa", 9.10.2018; MTV, Urheilu (Ilari Savolainen): "Häirintätutkimus paljasti karuja esimerkkejä jalkapallon ja jääkiekon maajoukkuepelaajilta – 'Muutamia tarinoita pysäyttivät'", 9.10.2018; YLE, Urheilu (Kirsi Teiskonlahti): "'Valitettavasti paljon on niitä, jotka ovat lopettaneet pelaajauransa häirinnän takia' – tutkimuspäällikkö vaatii pelisääntöjä ilmiön kitkemiseksi", 8.10.2018.
- 12 Aamulehti, Urheilu (Siiri Welling): "Se tiedetään, että urheilussa syrjitään homottelemalla – tasa-arvolait poikivat tutkimuksen, kuinka yleistä urheilijoiden häirintä oikeasti on", 7.4.2018; MTV, Urheilu (Ilari Savolainen): "Palloliitto-pomo häirintätapauksista: 'Varmaan on niin, että ei näistä paljoa puhuta'", 8.10.2018.
- 13 Määrittelyiden ei tarvitse olla valtakulttuurin mukaisia, vaan ne voivat perustua myös alakulttuureihin.